

FRÅN REDAKTIONEN

Hösten år 2010, svenskarna har just gått till val. Genomgående i mediernas valbevakning har undersökningar av opinionen varit: vem röstar på vem, vilken man eller kvinna åtnjuter förtroende, vem får stanna och vem får gå. Vem får tillträde, vilka kan samarbeta. I Sverige erhöll svenska kvinnor rösträtt och valbarhet på samma villkor som män år 1921. Det är mindre än hundra år sedan. Kvinnors rätt att rösta och representera i riksdagen föregicks liksom i många andra länder av en lång kamp, men när rösträtten väl erövrades infriades inte de drömmar om ett bättre samhälle och en förändrad politisk scen som många aktivister närt. Besvikelsen var ett faktum när knappt en handfull kvinnor valdes in i riksdagen under de år som följde.

I det här numret av *TGV* uppmärksammar vi offentlig politik, val och rösträtt utifrån olika infallsvinklar. I Josefin Rönnbäcks artikel tecknas en bild av den tid som hittills varit relativt otydlig, tiden mellan 1921, då kvinnor fick rätten att rösta och representera i riksdagen, och 1970, då en större minoritet kvinnor började väljas in i riksdagen. Under denna långa mellantid då ingenting tycktes hända bedrevs ett envist och febrilt arbete för att öka antalet kvinnor i riksdag och andra politiska organ. Rönnbäck visar med sin artikel att varken aktiviteterna runt Stödstrumporna eller Feministiskt initiativ uppstod ur ett

vakuum. Tiina Rosenberg närmar sig kopplingen feminism och offentlig politik från ett annat håll. I sitt Frispel skriver hon ett stycke samtidshistoria som behandlar det hon kallar feminismens politiska uppgång och fall under det nya millenniets första decennium. Vad var det som hände under de tio år som inleddes med att flertalet partier trumpetade att de var feministiska, men avslutas med att f-ordet bleknat bort till förmån för jämställdhetsbegreppet? Offentlig politik utgör också startpunkt för Elin Wägners artikel från 1923 som *TGV* återpublicerar i det här numret. Texten, ”En negerstat i staten”, publicerades först i den nystartade *Tidevarvet* och jämför kvinnokollektivets plats i det offentliga rummet och dess olika maktsfärer med de svartas i Amerika. Två satelliter skrivna av Anna Bohlin och Johan Fornäs kretsar sedan kring Wägners besvikelse över rösträttskampens uteblivna resultat och kring textens behandling av representation, den vite mannens överhöghet och intersektioner mellan kön och etnicitet.

Alla dessa texter knyter på olika sätt an till svensk offentlig politik. Vi på *TGV* tycker att det är viktigt att lyfta den offentliga politikens olika uttryck ur såväl historiska som samtida perspektiv. I en tid då valpropaganda ställer åldrande vita kvinnor med rullator mot bruna kvinnor med burka och barnvagn är det dags att ställa

frågan: Vad ska vi använda vår rösträtt till? Hur ska samarbetet se ut? Hur ska allianserna se ut? Vilka inkluderas i ord som vi, oss och vårt? När Donna Haraway skriver politik talar hon om affinitet, ett nära släktskap som möjliggör samarbete kring frågeställningar samtidigt som utrymme finns för både likheter och skillnader mellan grupper och individer. Vi går in i en tid då dessa frågor får ny aktualitet. *TGV*:s innehåll kommer att på olika sätt fortsätta att förhålla sig till sin politiska samtid, och vi hoppas att ni läsare och potentiella skribenter är med oss.

Det nummer du håller i din hand inleds emellertid i en annan del av livet, på många sätt diametralt motsatt den offentliga politiken. Barnalstringens domäner brukar vardagligt räknas till den mest intima sfären. De två artiklar som inleder *TGV* 2010:3 visar dock att frågan om att ha eller inte ha barn väver samman de privata och offentliga rummen på ett intrikat sätt. Först ut är Helen Peterson och Kristina Engwall med en artikel om att inte vilja ha barn. Artikeln baseras på en intervjustudie som visar att frihet från egna barn framstår för den enskilde som så naturligt att det blir ett icke-val. Samtidigt är positionen barnfri påtagligt kontroversiell i det svenska samhället, där den pronatalistiska normen är mycket stark. Petersson och Engwalls studie är den första i sitt slag i Sverige, och vi i redaktionen är mycket glada över att vara först med att publicera dessa viktiga rön. Ny är också den forskning som presenteras i Sofia Klings artikel. Klings fokus ligger på ofrivillig barnlöshet ur ett historiskt perspektiv. Artikelns empiriska

material utgörs av de brev som finns i RFSU:s arkiv och som växlats mellan RFSU:s experter och framför allt kvinnor som oroar sig över att de inte blir gravida. Artikeln visar hur ansvaret för den uteblivna graviditeten i stor utsträckning läggs på de brevskrivande kvinnorna. Artiklarna om barnlöshet/barnfrihet visar sammantaget på de sega strukturer som vidmakthåller sammanflätningen av autentisk kvinnlighet och reproduktiv förmåga.

Numret innehåller slutligen också Ninna Mörners artikel om traffickerade kvinnor, där hon framför kritik mot den odifferentierade bilden av denna utsatta grupp. Risker är att en traffickerad kvinna måste uppvisa "rätt" historia för att få tillgång till rättslig och medmänsklig hjälp. I artikeln som bygger på dokumentation av 9000 traffickerade personer visar Mörner på gruppens heterogenitet, och föreslår dessutom nya verktyg för att fler hjälpbehövande ska nås av rätt stödinsatser.

Vi önskar er alla givande läsning.